

A rektorok álláspontja

● Hévíz (MTI)

A Magyar Rektori Konferencia teljesen egyetért az állami felsőoktatási intézmények integrációjának elveivel, amelyek minden intézmény számára vállalhatóak – összegezte a Hévízen tartott idei utolsó rektori fórum alapvető megállapítását Muszbek László, a konferencia elnöke.

Mint mondta: régóta várta a szakminisztérium idevágó tervezetéről szóló döntést, miszerint a jelenlegi közel 80 intézményt 11 egyetemmé és 12 főiskolává vonnák össze. A rektorok első reagálásai között elhangzott: mindenképpen biztosítani kell az integráció megkívánta beruházások pénzügyi feltételeit, és mielőbb szükséges megteremtteni a pontos törvényi háttérrel is. Az elnök hozzátette, hogy az előző kormány által a Világbankkal kötött szerződés értelmében mintegy 60-65 milliárd forint beruházási támogatás állhat majd rendelkezésre.

További válasza váró kérdések is elhangzottak a rektori konferencián. Például: hogyan illeszkedik a társadalombiztosítási törvény előírásaihoz az integrálandó orvos-egyetemen folyó magas szintű betegellátás. Szabályozandó az agráregyetemek szerepe a regionális fejlesztésben is. Az orvos- és agráregyetemek zöme nem látta ésszerűnek, hogy főiskolai kariaikat máshová csatolják. Végül: bár állami felsőfokú oktatási intézmények összevonásáról van szó, de hogyan kapcsolhatóknak az integrációhoz az egyházi intézmények? Minderről és több más feladatról január 15-ig írásban kell beadniuk véleményeiket, módosító javaslatukat az egyetemek, főiskolák vezető testületeinek. A Magyar Rektori Konferencia várhatóan még januárban végleges álláspontot alakít ki az integráció egészéről.

Spanyol évkönyv

● Munkatársunktól

Megjelent a JATE-n 1993-ban alakult hispanisztika tanszék spanyol évkönyvének harmadik kötete, az Acta Hispanica, amely a tanszék oktatási-kutatási profiljának megfelelően három tematikus egységből áll. *Anderle Ádám* a XIX. századi alternatív spanyol monarchista mozgalom, a carlismo (Carlos trónkövetelő hívei) és a bécsi udvar közötti igen szoros kapcsolatot elemzi madridi külügyi források alapján. *Tóth Ágnes* pedig az angol-amerikai betelepülők XIX. század eleji térhódítását mutatja be Felső-Kaliforniában még az USA-hódítás előtti időszakban.

Csikós Zsuzsa az uruguayi fró, Onetti egy novellájának (Ház a homlokon) többszintű narratológiai elemzését végzi el, a kierkegaard-i filozófia hatását is érzékeltetve a műben. Két spanyol szerző, *Narciso M. Contreras* és *Rafael Cala Carvajal* lexikográfiai jellegű tanulmánnyal mutatkozik be, Berta Tibor pedig a szinkronia és diakronia kérdéseit vizsgálja a spanyol, mint idegen nyelv oktatásában.

Az évkönyv mellékleteként a kötet az első öt évben Szegeden, a spanyol szakon végzett hallgatók diplomamunkáinak listáját adja közre, ezzel is tájékoztatva a tanszék tudományos orientációjáról, illetve ennek hallgatókkal kapcsolatos vonatkozásairól.

UNIVERSITAS

● **Jogi diploma: ma még jól hasznosítható**

A havi nettó és a presztízs

A joghallgatók bíznak abban, hogy a végzést követően találnak maguknak állást. (Fotó: Karnok Csaba)

Tíz esztendővel ezelőtt még csak hatezren kaptatták az országban a jogi karok padjait. Ma tizenhatezren tanulják a római jogot, a jogbölcseletet, a jogtörténetet, a polgári és büntető jogot. Kell-e nekünk ennyi jogász? Milyen lehetőségeik vannak a végzeteknek az elhelyezkedésre? Mi motiválja a fiatalokat, hogy a jogi pályát választják? Ezt elemeggettük egy, magyar és német jogáshallgatók körében végzett összehasonlító felmérésre támaszkodva Badó Attilával, a JATE Állam- és Jogtudományi Karának dékánhelyettesével.

Magyarországon a rendszerváltás előtt három város három egyetemén képeztek jogászokat. Budapesten, Szegeden és Pécsen. Ma hét város hat egyetemén van jogásképzés. Budapesten az Eötvös Loránd Tudományegyetemen és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, Győrben az ELTE kihelyezett tagozatán, Pécsen a Janus Pannonius Tudományegyetemen, Szegeden a JATE-n, Kecskeméten a JATE kihelyezett tagozatán, Miskolcon a Miskolci Egyetemen és Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Az 1988/89-es tanévben nappali, esti és levelező tagozaton összesen hatezren tanultak jogot az egyeteme-

ken. Az utóbbi években radikálisan megnőtt a joghallgatók száma. Ma közel tizenhatezren koptatják a jogi karok padjait. Kell-e nekünk ennyi jogász? Milyen lehetőségeik vannak a végzeteknek az elhelyezkedésre? Mi motiválja a fiatalokat, hogy a jogi pályát választják?

A JATE Állam- és Jogtudományi Karának Jogbölcselet és Jogszociológiai Tanszéke a közelmúltban összehasonlító felmérést végzett magyar és német jogáshallgatók körében, amelynek keretében a hallgatók attitűdjeit, motivációit, a jogászai pályával kapcsolatos elhivatottságát vizsgálták. A felmérés során első- és másodéves joghallgatókat kérdeztek meg Szegeden, illetve Brémában. A kutatás során egyebek mellett kiderült, hogy a magyarok sokkal magasabb presztízstűnek tartják a jogi pályát, mint a németek. A magyar jogáshallgatók többsége szerint a társadalmi presztízs, valamint a nettó havi jövedelem alapján a mai magyar társadalomban a jogászság vezető értelmiségi pálya. Hogy milyen érveket soroltak fel fiaink és lányaink a jogász hivatás mellett? Jó kereseti lehetőség, végzést követő jó elhelyezkedés, jól hasznosítható diploma. A felmérést irányító Badó Attila dékánhelyettes lapunknak elmondta: a jogi diploma ma még jól hasznosítható, ám az idő előrehaladtával egyre nagyobb piaci

kihívással fognak szembesülni a végzetek. Bár a piac liberalizálásával megnőtt a jogászok iránti kereslet, és sok helyen máig tapasztalható jogászhiány, az európai országok tapasztalataiból, valamint a jelenlegi magyar jogi karok hallgatói létszámából lehet bizonyos dolgokra következtetni. Arra például, mondta Badó Attila, hogy a magyar jogászok szűk egy évtizeden belül szembesülni fognak azzal a ténnyel, hogy egy rossz minőségű diplomával és ügyvéd rokonok jó kapcsolatok hiányában elmehetnek buszsofőrnek, vagy valamilyen más területen kaptathatják tudásukat. A jogász munkanélküliségtől, szemben a németekkel, ma még nem félnek a magyar hallgatók. Ezt a felmérés is bizonyította, hiszen míg a magyaroknál 35, addig a németeknél csak 1 százalék (!) volt biztos abban, hogy el tud majd helyezkedni a végzést követően. Igaz, a német hallgatók más szakmákhoz képest még mindig jobbnak ítélték meg a jogászok elhelyezkedési lehetőségeit.

A rendszerváltás után a szakma jövedelmezőségébe vetett remény hatalmas fordított a jogi karok felé. A nappali tagozatosak mellett jöttek az úgynevezett költségtérítéssel hallgatók. Bár a roham az 1993-as indulás óta Szegeden enyhült, országos szinten az érdeklődés nem csökkent, pedig a képzés nem olcsó,

szemeszterenként 55 ezer forint.

Hol talál magának ennyi jogász állást? A fővárosnak nagy szívóhatása van, hangsúlyozta a dékánhelyettes. Budapesten még ma is viszonylag könnyen talál magának munkát az ember. A legnagyobb probléma vidéken, különösen azokban a városokban van, ahol jogi egyetem is működik. Szegeden viszonylag rosszabbak az elhelyezkedési lehetőségek. A táblabíróságok leállítással például már nem vesznek fel bírósági fogalmazókat a Szegedi Városi Bíróságon. Pedig ha a joghallgató bírósági akar lenni – márpedig pályafutásuk a felmérés szerint ezt a jogász hivatást választotta –, bírósági fogalmazóként kell elkezdnie a pályafutását. Badó Attila elmondta, hogy a jogi kar, segítve a hallgatók jövőbeni elhelyezkedési gondjait, két évvel ezelőtt francia, idén pedig német jogi képzést indított az egyetemen. Igaz, a két éves képzésért fizetni kell. Az egyetemi hallgatóknak 25, míg a külsőknek szemeszterenként 50 ezer forintot. A dékánhelyettes úgy véli, hogy az EU-csatlakozás sok jogásznak ad majd munkát. „Ha belépünk az Európai Unióba jelentős számú jogászra lesz szükség, főként olyanokra, akik tökéletesen beszélnek két-három nyelvet.” Lehet tehát reménykedni.

Szabó C. Szilárd

Megjelent a felvételi tájékoztató

● Budapest (MTI)

Csaknem négyezer forintba kerül majd a jelentkezés annak, aki a jövő év szeptemberében valamelyik felsőoktatási intézményben szeretné elkezdni tanulmányait – hangzott el az 1999-es Felsőoktatási felvételi tájékoztató bemutatóján, az Oktatási Minisztériumban.

A felvételi eljárásra való jelentkezés az idei 1700 forint helyett jövőre 1950 fo-

rintba kerül, és minden egyes intézményhez benyújtott úgynevezett B-lapért is ugyanennyit kell majd fizetni. Bakos Károly, a kiadvány gondozója elmondta: a minisztérium hivatalos tájékoztatója az összes államilag elismert felsőoktatási intézményt, az általuk meghirdetett szakokat, képzési formákat, tagozatokat és a jelentkezési feltételeket is tartalmazza. A kiadványban közölték az egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzésével kapcsolatos in-

formációkat, valamint azokat a külföldi felsőoktatási intézményeket is, amelyek a tárca engedélyével működnek Magyarországon. A felvételi tájékoztató újdonsága, hogy megjelentették benne az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésre vonatkozó információkat is. Az államilag finanszírozott nappali alapképzésre a korábbi évekkel megegyező számban, összesen 42 ezer jelentkezőt vehetnek fel a felsőoktatási intézmények. Az esti és a levelező tagoza-

tos képzés államilag finanszírozott felvételi keretszáma 9000, az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésé pedig 1000 fő. A hagyományos kék színű tájékoztató 100 ezer példányban látott napvilágot, és 588 forintba kerül. Jövőre továbbra is tetszőleges számú intézménybe, szakra lehet jelentkezni, de csak egy helyre lehet felvételt nyerni. A felvételi tájékoztatóval párhuzamosan megjelent a doktori (Phd) képzés felvételi tájékoztatója is.

● Az ezredvég és a számítógépek

A hardvergond

Egy átlagos számítógépes alkalmazáshoz három dolog egyidejű és összehangolt együttműködésére van szükség. Mindenekelőtt egy számítógépre, ezt szokták hardverként vagy nemes egyszerűséggel vasként emlegetni. Azután szükséges egy program, a szoftver, ami végrehajtja mindazokat a feladatokat, amit a szóban forgó alkalmazás megkíván. Végül nem nélkülözhetjük azokat az állományokat, melyekben alkalmazás során létrejövő adatokat tároljuk.

Mármost a kérdés az, hogy ezek közül a komponensek közül melyik felelős az y2k kompatibilitásért? A válasz sajnos triviális. Mindhárom. Így azután mindenek előtt beszélünk az y2k legalsó rétegéről, hardverről.

Személyi számítógépeink nagy része már a bekapcsolás pillanatában megbukik az y2k vizsgán. PC-ink alaplapján találjuk ugyanis azt az integrált áramkört (chipet), amelyik felelős a hardver-szintű dátum és idő nyilvántartásáért. Ez a chip a RTC (Real Time Clock, valós idejű óra) elnevezést viseli. Annak érdekében, hogy a PC kikapcsolt állapotában is működjön, az RTC elemmel van felszerelve. Működési elve nem különbözi a jól megszokott kvarcórakétól.

Nos, gondjaink gyökerét az RTC-ben kell keresnünk. A ma már antikvitásnak számító XT-ke nem érinti az ezredforduló, ugyanis nem rendelkeznek RTC chippel, így a dátumot és az időt minden egyes bekapcsoláskor kézzel kellett beállítani. Az IBM 1984-ben kezdte felszerelni személyi számítógépeit RTC-

vel, amely hat dedikált regiszterrel rendelkezik, és ezekben rendre a másodpercet, percet, órát, napot, hónapot és évet tárolja. Az évet természetesen két számjeggyel! Ennek megfelelően egy perccel az évezredforduló beköszönte előtt az RTC regiszterei a következő értéket mutatják: mp: 00, perc: 59, óra: 23, nap: 31, hónap: 12, év: 99. Innentől kezdve világos a helyzet. Ezek az értékek 60 másodperc múlva átfordulnak, és az év regiszter értéke 00 lesz. A PC-k persze kezelik az évszázadot, ám ennek megvilágításához már a BIOS-t kell segítségül hívni. A BIOS (Basic Input/Output System, alapszintű be/kimeneti rendszer) egyfajta hidat képez a hardver és a számítógép operációs rendszere között. Ő maga is egy program, és többek között azért felelős, hogy bekapcsoláskor az operációs rendszernek, a jó öreg DOS-nak átadja az RTC-től nyert dátumot és időt. Nos, a BIOS rendelkezik egy évszázad regiszterrel, ami szintén az RTC chipben található, csak éppen ezt a regisztert az RTC maga nem frissíti. Csak meg ne kérdezzék, hogy miért! Be szép is lenne! Nem létezne y2k probléma és szabaddok lennének hétvégeim, cikkírás helyett flangálhatnék a Kárász utcán.

Most pedig lerántjuk a leplet az RTC viselt dolgairól. Amikor a DOS DATE paranccsal beállítjuk a dátumot, akkor a BIOS évszázad regisztere is frissül. Bingó! Semmi más dolgunk nincs, mint az új évezred első napján szépen beállítani számítógépünk dátumát, és már készen is vagyunk. Az y2k probléma kipipálva!

(Folytatjuk.)

Maróti György
www.zenon.hu/neumann

Elindult az Írisz

● Budapest (MTI)

Újára indult a több mint 1200 iskolát összekötő számítógépes hálózat tartalommal való feltöltését szolgáló Írisz program, amelyről a <http://www.irisz.sulinet.hu/> internet címen találnak információt az érdeklődők. Az ok-

tatási tárca Írisz programjáról felvilágosítást nyújtó sorokból kiderül: a közoktatási rendszer kiépülésével új fejtezhethet érkezett az iskolai számítógépes hálózatok története. Ettől a tanévtől kezdve ugyanis a hangsúly a tartalom fejlesztésére helyeződik át.

A JATE ÁLLAM-ÉS JOGTUDOMÁNYI KARA
az új évben is meghirdeti esti, levelező és távoktatású képzési programjait **jogász, közgazdász, társadalombiztosítási és munkaügyi kapcsolatok** szakokon.

A különböző képzési formák differenciált lehetőséget nyújtanak érettségizettek és diplomások munka melletti továbbtanulására, alapidiploma, vagy kiegészítő diploma megszerzésére.

Az új évfolyamok egy része februárban, másik része szeptemberben indul, de a jelentkezés általában 1999. elején esedékes.

A képzési programokról, a jelentkezési és felvételi feltételekről, tandíjakról stb. **tájékoztató füzet** készült, amely december 17-től átvethető a kar tanulmányi osztályán (Szeged, Tisza Lajos krt. 54., I. emelet).

A programokról az érdeklődők tájékoztatást a 455-976-os telefonszámon is kaphatnak.